

KRATKE VIJESTI

Priredila: Ekipa novinara IWPR-a iz Haga (TU Br 392, 04-feb-05)

Originalna optuznica koja je protiv Nikolica podignuta imala je 80 tocaka, koje su se odnosile na zlocine protiv covjecnosti, teska kršenja Zenevske konvencije, kao i kršenja zakona i obicaja ratovanja. No, posto je okrivljeni odlucio priznati krivicu za neke od tih zlocina, tuzioci su pristali da zajedno s obranom preporuce sudu da mu izrekne zatvorsku kaznu u trajanju od 15 godina.

Sudsko vijece se, medjutim, oglasilo o te preporuke: ono je 2003. Nikolica osudilo na 23 godine, pozivajuci se tom prilikom na tezinu pocinjenih zlocina i citav niz otezavajucih okolnosti. "Jedan od najstravicnijih aspekata tih zlodjela jest njegovo [Nikolicevo] uzivanje u zlocinackom ponasanju", rekao je na zakljucnom saslanju sudac Wolfgang Somburg (Wolfgang Schomburg).

Da nije bilo i nekih olaksavajucih okolnosti, poput optuzenikovog kajanja i suradnje s tuziocima Tribunala, za sudsko vijece - dodao je sudac Somburg - ne bi postojala nijedna druga opcija nego da Nikolica osudi na doivotnu robiju.

Na saslanju odrzanom 4. veljace/februara, zalbeno je vijece odbacilo vecinu navoda iz Nikoliceve zalbe, ukljucujuci tvrdnju da sud nije u dovoljnoj mjeri uvazio njegovo pokajanje, niti preporuke o duzini kazne s kojima su se suglasile obje strane u sporu.

No, suci su ipak konstatirali da je sudsko vijece doista pogresilo kada je odlucilo Nikolicu produziti kaznu, i to polazeci od cinjenice da ce on vjerojatno biti pusten nakon odsluzenja dvije trecine dosudjene kazne. Zalbeno je vece, naprotiv, konstatiralo da takvom prijevremenom oslobadjanju, koje uostalom nicim nije zajamceno, ne treba pridavati preveliko znacenje. Nikoliceva je kazna stoga smanjena na 20 godina.

Buduci da je u haskom pritvoru vec proveo gotovo pet godina, Nikolic ce na nekom drugom mjestu odsluziti preostalih petnaest.

Glavna tuziteljica Haskog tribunala, Karla del Ponte (Carla Del Ponte), iznijela je ovoga tjedna zahtjev da postupci koji su po optuzbama za ratne zlocine pokrenuti protiv generala bosanskih Srba Dragomira Milosevica, te bivskih pripadnika srpskih paravojnih formacija Milana i Sredoja Lukica, budu prepusteni lokalnim, odnosno bosanskim sudovima.

Ovakav njen prijedlog predstavlja posljedicu izlazne strategije Tribunala, po kojoj bi taj sud - zbog obaveze da okonca sve postupke do kraja 2008. i svoj rad privede kraju dvije godine kasnije - trebalo da se usredotoci iskljucivo na optuzenike najviseg ranga.

Bivsi zapovjednik Romanijskog korpusa, Dragomir Milosevic, dobrovoljno se predao Tribunalu u prosincu/decembru 2004. Njega se tereti za posljednjih 15 mjeseci opsade Sarajeva, tokom koje je - prema navodima tuzilastva - vrsio "koordiniranu i dugotrajnu kampanju" artiljerijskih i snajperskih napada u kojima je vise tisuca ljudi poginulo ili ranjeno.

Nakon sto je Milosevic stupio na duznost zapovjednika, doticni je korpus poceo koristiti i razorno

naoruzanje kakvo do tog trenutka u Bosni nije bilo ni vidjeno – rasprskavajuće bombe koje su izvorno namijenjene bacanju iz zraka. Te su bombe na grad ispaljivane bez upotrebe bilo kakvog sistema navodjenja, uslijed čega su izazvale ogromnu stetu.

Milosevicevog prethodnika na mjestu zapovjednika sarajevskog Romanijskog korpusa, generala Stanislava Galica, Tribunal je u prosincu/decembru 2003. osudio na 20 godina zatvora.

Milana i Sredoja Lukica – koji se još uvijek nalaze na slobodi – tereti se za zlodjela počinjena na području općine Visegrad, u jugoistočnoj Bosni, nadomak granice sa Srbijom.

Sredoje je navodno bio pripadnik zloglasne paravojne formacije bosanskih Srba pod nazivom “Beli orlovi” ili “Osvetici”, kojom je pak zapovijedao njegov rođak Milan.

Tuzioci navode da su njih dvojica u jednoj prilici ubili oko 70 ljudi tako što su ih prvo kamionom dovezli u jednu kuću u Novoj Mahali, nakon čega su kuću zapalili, otvarajući vatru na svakoga tko bi pokušao pobjeći kroz neki od prozora.

Istim su se metodama navodno poslužili i dva tjedna kasnije, kada su oko 70 Muslimana zabarikadirali u jednu kuću u Bikavcu, na koju su potom bacili eksploziv. Preživjela je samo jedna osoba.

Lukici su također optuženi i za niz drugih ubojstava i premlaćivanje zatvorenika, a tereti ih se i po općoj optužbi za “progon” nesrpskog stanovništva.

Trećeg pripadnika Belih orlova, Mitra Vasiljevića, žalbeno je vijeće Haskog tribunala u veljaci/februaru 2004. osudilo na 15 godina zatvora zbog sudjelovanja u ubojstvu sedmoru Muslimana. Isti se zločin spominje i u optužnici protiv Milana Lukica.

Ukoliko zahtjev Del Ponteove bude usvojen, sva tri navedena slučaja bit će procesuirana pred nedavno osnovanim sarajevskim sudom za ratne zločine.

Sudjenje bivšem jugoslavenskom predsjedniku Slobodanu Miloševiću otkazano je ovoga tjedna zbog bolesti optuženog.

Dužnosnici Tribunala potvrdili su da se Milošević prehladio, te da se ovoga puta ne radi ni o kakvim smetnjama koje bi se ticale visokog krvnog pritiska.

Dok su tokom dokaznog postupka optužbe duge pauze uslijed pogoršanja zdravstvenog stanja optuženika bile uobičajene, ovo je prvi put da se bivši jugoslavenski predsjednik razbolio otkako je u listopadu/oktobru prošle godine počeo dokazni postupak obrane.

Ovog su ljeta suci prvo procijenili da je Milošević isuvise bolestan da bi se branio bez ica pomoći; stoga mu je kao branilac i nametnut dotadašnji “prijatelj suda” (amicus curiae), Stiven Kej (Stephen Kay), koji je trebalo da priprema svjedoke i vodi glavno ispitivanje.

Nakon što je Milosevic odbio svaku suradnju s njim, i nakon što je potom uslijedio i masovni bojkot svjedoka obrane, zalbeno je vijeće prošlog studenoga/novembra optuženiku vratilo prethodno oduzeto pravo na pripremu i ispitivanje svjedoka, pri čemu je Kej i dalje ostao njegov advokat.

Kej se u međuvremenu nekoliko puta pokušao povuci, ali su se tome odlučno usprotivili kako suci, tako i tajništvo Tribunala. Sada je na potezu predsjednik Međunarodnog suda za ratne zločine u Hagu, sudac Teodor Meron (Theodor Meron), koji još uvijek nije odgovorio na pisani zahtjev branioca da mu se omogući povlačenje.

Nastavak sudjenja Milosevicu zakazan je za 8. veljače/februar.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kratke-vijesti-62>